

© International Baccalaureate Organization 2023

All rights reserved. No part of this product may be reproduced in any form or by any electronic or mechanical means, including information storage and retrieval systems, without the prior written permission from the IB. Additionally, the license tied with this product prohibits use of any selected files or extracts from this product. Use by third parties, including but not limited to publishers, private teachers, tutoring or study services, preparatory schools, vendors operating curriculum mapping services or teacher resource digital platforms and app developers, whether fee-covered or not, is prohibited and is a criminal offense.

More information on how to request written permission in the form of a license can be obtained from <https://ibo.org/become-an-ib-school/ib-publishing/licensing/applying-for-a-license/>.

© Organisation du Baccalauréat International 2023

Tous droits réservés. Aucune partie de ce produit ne peut être reproduite sous quelque forme ni par quelque moyen que ce soit, électronique ou mécanique, y compris des systèmes de stockage et de récupération d'informations, sans l'autorisation écrite préalable de l'IB. De plus, la licence associée à ce produit interdit toute utilisation de tout fichier ou extrait sélectionné dans ce produit. L'utilisation par des tiers, y compris, sans toutefois s'y limiter, des éditeurs, des professeurs particuliers, des services de tutorat ou d'aide aux études, des établissements de préparation à l'enseignement supérieur, des fournisseurs de services de planification des programmes d'études, des gestionnaires de plateformes pédagogiques en ligne, et des développeurs d'applications, moyennant paiement ou non, est interdite et constitue une infraction pénale.

Pour plus d'informations sur la procédure à suivre pour obtenir une autorisation écrite sous la forme d'une licence, rendez-vous à l'adresse <https://ibo.org/become-an-ib-school/ib-publishing/licensing/applying-for-a-license/>.

© Organización del Bachillerato Internacional, 2023

Todos los derechos reservados. No se podrá reproducir ninguna parte de este producto de ninguna forma ni por ningún medio electrónico o mecánico, incluidos los sistemas de almacenamiento y recuperación de información, sin la previa autorización por escrito del IB. Además, la licencia vinculada a este producto prohíbe el uso de todo archivo o fragmento seleccionado de este producto. El uso por parte de terceros —lo que incluye, a título enunciativo, editoriales, profesores particulares, servicios de apoyo académico o ayuda para el estudio, colegios preparatorios, desarrolladores de aplicaciones y entidades que presten servicios de planificación curricular u ofrezcan recursos para docentes mediante plataformas digitales—, ya sea incluido en tasas o no, está prohibido y constituye un delito.

En este enlace encontrará más información sobre cómo solicitar una autorización por escrito en forma de licencia: <https://ibo.org/become-an-ib-school/ib-publishing/licensing/applying-for-a-license/>.

Classical Greek

Higher level

Paper 2

17 May 2023

Zone A morning | **Zone B** afternoon | **Zone C** morning

2 hours

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A: Answer all questions on four extracts taken from two options studied. Each extract is worth **[10 marks]**.
- Section B: Give a written response based on one prompt **[12 marks]**.
- The maximum mark for this examination paper is **[52 marks]**.

Section A

Answer **all** questions on **four** extracts taken from **two** options studied.

Option A — Homer

Extract 1 Homer, *Odyssey* 22.260–280

260 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δούρατ' ἀλεύαντο μνηστήρων,
τοῖς δ' ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·

“ὦ φίλοι, ἤδη μὲν κεν ἐγὼν εἴποιμι καὶ ἄμμι
μνηστήρων ἐς ὄμιλον ἀκοντίσαι, οἳ μεμάασιν
ἡμέας ἐξεναρίζαι ἐπὶ προτέροισι κακοῖσιν.”

265 ὣς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα
ἄντα τιτυσκόμενοι· Δημοπτόλεμον μὲν Ὀδυσσεύς,
Εὐρυάδην δ' ἄρα Τηλέμαχος, Ἐλατον δὲ συβώτης,
Πείσανδρον δ' ἄρ' ἔπεφνε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ.
οἳ μὲν ἔπειθ' ἅμα πάντες ὀδᾶξ ἔλον ἄσπετον οὐδας·

270 μνηστήρες δ' ἀνεχώρησαν μεγάροιο μυχόνδε·
τοὶ δ' ἄρ' ἐπήϊξαν, νεκύων δ' ἐξ ἔγχε' ἔλοντο.

αὗτις δὲ μνηστήρες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα
ιέμενοι· τὰ δὲ πολλὰ ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη.

275 τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν εὐσταθέος μεγάροιο
βεβλήκει, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν·
ἄλλου δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
Ἀμφιμέδων δ' ἄρα Τηλέμαχον βάλε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ
λίγδην, ἄκρον δὲ ῥινὸν δηλήσατο χαλκός.

Κτήσιππος δ' Εὐμαιὸν ὑπὲρ σάκος ἔγχεϊ μακρῷ
280 ὤμον ἐπέγραψεν· τὸ δ' ὑπέρπτατο, πίπτε δ' ἔραζε.

1. (a) Translate ὦ φίλοι ... κακοῖσιν (lines 262–264). [3]
- (b) ὣς ἔφαθ' ... ἔλοντο (lines 265–271). Describe what happens immediately after the first suitors are killed by cast spears. Support your answer by quoting the Greek text. [3]
- (c) Write out and scan αὗτις δὲ ... Ἀθήνη (lines 272–273). Indicate elisions where necessary. [2]
- (d) Identify where on the body the two supporters of Odysseus were wounded. Support your answer by quoting the Greek text. [2]

Option A — Homer

Extract 2 Homer, *Odyssey* 19.203–219

- ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα·
 τῆς δ' ἄρ' ἀκουούσης ῥέε δάκρυα, τήκετο δὲ χρῶς·
 205 ὡς δὲ χιῶν κατατήκετ' ἐν ἀκροπόλοισιν ὄρεσιν,
 ἦν τ' Εὐρος κατέτηξεν, ἐπὴν Ζέφυρος καταχεύη·
 τηκομένης δ' ἄρα τῆς ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες·
 ὡς τῆς τήκετο καλὰ παρήϊα δάκρυ χεούσης,
 κλαιούσης ἐὼν ἄνδρα παρήμενον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 210 θυμῷ μὲν γοόωσαν ἐὼν ἐλέαιρε γυναῖκα,
 ὀφθαλμοὶ δ' ὡς εἰ κέρα ἔστασαν ἠὲ σίδηρος
 ἀτρέμας ἐν βλεφάροισι· δόλω δ' ὅ γε δάκρυα κεῦθεν.
 ἠ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
 ἐξαυτὶς μιν ἔπεσιν ἀμειβομένη προσέειπε·
 215 “νῦν μὲν δὴ σευ, ξεινέ γ', οἴω πειρήσεσθαι,
 εἰ ἐτεὸν δὴ κεῖθι σὺν ἀντιθέοις ἐτάροισι
 ξεινίσας ἐν μεγάροισιν ἐμὸν πόσιν, ὡς ἀγορεύεις.
 εἰπέ μοι ὅπποι' ἄσσα περὶ χροῖ εἴματα ἔστο,
 αὐτός θ' οἶος ἔην, καὶ ἐταίρους, οἳ οἱ ἔποντο.”

2. (a) Describe Odysseus's reaction to Penelope's tears. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (b) List **two** of the proofs Penelope asks of her guest to prove that he knows Odysseus. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (c) Analyse how Homer highlights Penelope's sorrow in this extract through his literary art. Support your answer by quoting the Greek text. [6]

Option B — History**Extract 3 Thucydides, *The Peloponnesian War* 7.73–74**

καὶ οἱ μὲν εἰπόντες ἀπῆλθον, καὶ οἱ ἀκούσαντες διήγγειλαν τοῖς στρατηγοῖς τῶν Ἀθηναίων· οἱ δὲ πρὸς τὸ ἄγγελμα ἐπέσχον τὴν νύκτα, νομίσαντες οὐκ ἀπάτην εἶναι. καὶ ἐπειδὴ καὶ ὡς οὐκ εὐθὺς ὤρμησαν, ἔδοξεν αὐτοῖς καὶ τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν περιμεῖναι, ὅπως ξυσκευάσαιντο ὡς ἐκ τῶν δυνατῶν οἱ στρατιῶται ὅτι χρησιμώτατα, καὶ τὰ μὲν ἄλλα πάντα καταλιπεῖν, ἀναλαβόντες δὲ
 5 αὐτὰ ὅσα περὶ τὸ σῶμα ἐς δίαιταν ὑπῆρχεν ἐπιτήδεια ἀφορμᾶσθαι. Συρακόσιοι δὲ καὶ Γύλιππος τῷ μὲν πεζῷ προεξελθόντες τὰς τε ὁδοὺς τὰς κατὰ τὴν χώραν, ἧ εἰκὸς ἦν τοὺς Ἀθηναίους ἰέναι, ἀπεφάργγυσαν καὶ τῶν ρείθρων καὶ τῶν ποταμῶν τὰς διαβάσεις ἐφύλασσον καὶ ἐς ὑποδοχὴν τοῦ στρατεύματος ὡς κωλύσοντες ἢ ἐδόκει ἐτάσσοντο· ταῖς δὲ ναυσὶ προσπλεύσαντες τὰς ναῦς τῶν Ἀθηναίων ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀφεῖλκον (ἐνέπρησαν δὲ τινὰς ὀλίγας, ὥσπερ διενόηθησαν, αὐτοὶ
 10 οἱ Ἀθηναῖοι), τὰς δ' ἄλλας καθ' ἡσυχίαν οὐδενὸς κωλύοντος ὡς ἐκάστην ποι ἐκπεπτωκυῖαν ἀναδησάμενοι ἐκόμιζον ἐς τὴν πόλιν.

3. (a) ἔδοξεν αὐτοῖς ... ἀφορμᾶσθαι (lines 3–5). Outline what the generals sought to gain by delaying their departure. Support your answer by quoting the Greek text. [3]
- (b) Translate Συρακόσιοι ... ἐφύλασσον (lines 5–7). [3]
- (c) Explain why the Syracusans were stationed as they were. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (d) ταῖς δὲ ναυσὶ ... ἐς τὴν πόλιν (lines 8–11). Outline what the fleet did with the Athenian ships. Support your answer by quoting the Greek text. [2]

Option B — History

Extract 4 Thucydides, *The Peloponnesian War* 6.47–48

καὶ Νικίου μὲν ἦν γνώμη πλεῖν ἐπὶ Σελινοῦντα πάση τῇ στρατιᾷ, ἐφ’ ὅπερ μάλιστα ἐπέμφθησαν, καὶ ἦν μὲν παρέχωσι χρήματα παντὶ τῷ στρατεύματι Ἐγεσταῖοι, πρὸς ταῦτα βουλευέσθαι, εἰ δὲ μή, ταῖς ἐξήκοντα ναυσίν, ὅσασπερ ἠτήσαντο, ἀξιοῦν διδόναι αὐτοὺς τροφήν, καὶ παραμεινάντας Σελινουντίους ἢ βία ἢ ξυμβάσει διαλλάξαι αὐτοῖς, καὶ οὕτω παραπλεύσαντας τὰς ἄλλας

5 πόλεις καὶ ἐπιδείξαντας μὲν τὴν δύναμιν τῆς Ἀθηναίων πόλεως, δηλώσαντας δὲ τὴν ἐς τοὺς φίλους καὶ ξυμμάχους προθυμίαν, ἀποπλεῖν οἴκαδε, ἦν μὴ τι δι’ ὀλίγου καὶ ἀπὸ τοῦ ἀδοκίτου ἢ Λεοντίνους οἰοί τε ὥσιν ὠφελῆσαι ἢ τῶν ἄλλων τινὰ πόλεων προσαγαγέσθαι, καὶ τῇ

10 πόλει δαπανῶντας τὰ οἰκεῖα μὴ κινδυνεύειν. Ἀλκιβιάδης δὲ οὐκ ἔφη χρῆναι τοσαύτη δυνάμει ἐκπλεύσαντας αἰσχροῦς καὶ ἀπράκτους ἀπελθεῖν, ἀλλ’ ἐς τε τὰς πόλεις ἐπικηρυκεύεσθαι πλὴν Σελινοῦντος καὶ Συρακουσῶν τὰς ἄλλας, καὶ πειρᾶσθαι καὶ τοὺς Σικελοὺς τοὺς μὲν ἀφιστάναι ἀπὸ τῶν Συρακοσίων, τοὺς δὲ φίλους ποιεῖσθαι, ἵνα σῖτον καὶ στρατιὰν ἔχωσι, πρῶτον δὲ πείθειν

Μεσσηνίους (ἐν πόρῳ γὰρ μάλιστα καὶ προσβολῇ εἶναι αὐτοὺς τῆς Σικελίας, καὶ λιμένα καὶ ἐφόρμησιν τῇ στρατιᾷ ἰκανωτάτην ἔσεσθαι)· προσαγαγομένους δὲ τὰς πόλεις, εἰδότας μεθ’ ὧν τις πολεμήσει, οὕτως ἤδη Συρακούσαις καὶ Σελινοῦντι ἐπιχειρεῖν, ἦν μὴ οἱ μὲν Ἐγεσταῖοις

15 ξυμβαίνωσιν, οἱ δὲ Λεοντίνους ἐῷσι κατοικίζειν.

4. (a) καὶ Νικίου ... αὐτοῖς (lines 1–4). Outline Nicias’s plan in the event that the Egestans did **not** provide money. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (b) ἦν μὴ ... κινδυνεύειν (lines 6–8). List the **two** reasons why Nicias would not lead the fleet home to Athens. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (c) Analyse how Thucydides emphasizes Athenian power in this extract through his literary art. Support your answer by quoting the Greek text. [6]

Option C — Tragedy

Extract 5 Sophocles, *Philoctetes* 865–888

Νεοπτόλεμος
 865 σιγᾶν κελεύω μηδ' ἀφεστάναι φρενῶν·
 κινεῖ γὰρ ἀνήρ ὄμμα κἀνάγει κἀρα.

Φιλοκτήτης
 ὦ φέγγος ὕπνου διάδοχον τό τ' ἐλπίδων
 ἄπιστον οἰκούρημα τῶνδε τῶν ξένων.
 οὐ γὰρ ποτ', ὦ παῖ, τοῦτ' ἂν ἐξηύχης' ἐγώ,
 870 τλῆναί σ' ἐλεινῶς ὥδε τὰμὰ πῆματα
 μεῖναι παρόντα καὶ ξυνωφελούντά μοι.
 οὐκουν Ἀτρεΐδαι τοῦτ' ἔτλησαν εὐφόρως
 οὕτως ἐνεγκεῖν, ἀγαθοὶ στρατηλάται.
 ἀλλ' εὐγενῆς γὰρ ἡ φύσις κἀξ εὐγενῶν,
 875 ὦ τέκνον, ἢ σή, πάντα ταῦτ' ἐν εὐχερεῖ
 ἔθου, βοῆς τε καὶ δυσσομίας γέμων.
 καὶ νῦν ἐπειδὴ τοῦδε τοῦ κακοῦ δοκεῖ
 λήθη τις εἶναι κἀνάπαυλα δῆ, τέκνον,
 σύ μ' αὐτὸς ἄρον, σύ με κατὰστησον, τέκνον,
 880 ἴν', ἢνίκ' ἂν κόπος μ' ἀπαλλάξῃ ποτέ,
 ὀρμώμεθ' ἐς ναῦν μηδ' ἐπίσχωμεν τὸ πλεῖν.

Νεο.
 ἀλλ' ἤδομαι μὲν σ' εἰσιδῶν παρ' ἐλπίδα
 ἀνώδυνον βλέποντα κἀμπνέοντ' ἔτι·
 ὡς οὐκέτ' ὄντος γὰρ τὰ συμβόλαιά σου
 885 πρὸς τὰς παρούσας ξυμφορὰς ἐφαίνετο.
 νῦν δ' αἶρε σαυτόν· εἰ δέ σοι μᾶλλον φίλον,
 οἴσουσί σ' οἶδε· τοῦ πόνου γὰρ οὐκ ὄκνος,
 ἐπίπερ οὔτω σοὶ τ' ἔδοξ' ἐμοὶ τε δρᾶν.

5. (a) Translate σιγᾶν ... ξένων (lines 865–868). [3]
- (b) State what Philoctetes did not expect. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (c) καὶ νῦν ... τὸ πλεῖν (lines 877–881). State what Philoctetes asks Neoptolemus to do **and** why. Support your answer by quoting the Greek text. [3]
- (d) State the choices Neoptolemus gives Philoctetes. Support your answer by quoting the Greek text. [2]

Option C — Tragedy

Extract 6 Sophocles, *Ajax* 101–130

	Ἀθηνᾶ	εἶεν, τί γὰρ δὴ παῖς ὁ τοῦ Λαερτίου, ποῦ σοι τύχης ἔστηκεν; ἢ πέφευγέ σε;
	Αἴας	ἢ τοῦπίτριπτον κίναδος ἐξήρου μ' ὄπου;
	Ἀθ.	ἔγωγ' Ὀδυσσεά τὸν σὸν ἐνστάτην λέγω.
105	Αἴας	ἦδιστος, ὦ δέσποινα, δεσμώτης ἔσω θακεῖ· θανεῖν γὰρ αὐτὸν οὐ τί πω θέλω.
	Ἀθ.	πρὶν ἂν τί δράσης ἢ τί κερδάνης πλέον;
	Αἴας	πρὶν ἂν δεθῆς πρὸς κίον' ἐρκείου στέγης.
	Ἀθ.	τί δήτα τὸν δύστηνον ἐργάσει κακόν;
110	Αἴας	μάστιγι πρῶτον νῶτα φοινηχθεὶς θάνη.
	Ἀθ.	μὴ δήτα τὸν δύστηνον ὠδέ γ' αἰκίση.
	Αἴας	χαίρειν, Ἀθάνα, τᾶλλ' ἐγὼ σ' ἐφίεμαι· κεῖνος δὲ τίσει τήνδε κοῦκ ἄλλην δίκην.
	Ἀθ.	σὺ δ' οὖν, ἐπειδὴ τέρψις ἦδε σοι τὸ δρᾶν, 115 χρῶ χειρὶ, φείδου μηδὲν ὦνπερ ἐννοεῖς.
	Αἴας	χωρῶ πρὸς ἔργον· σοὶ δὲ τοῦτ' ἐφίεμαι, τοιάνδ' αἰεὶ μοι σύμμαχον παρεστάναι.
	Ἀθ.	ὄρᾳς, Ὀδυσσεῦ, τὴν θεῶν ἰσχὺν ὄση; 120 τούτου τίς ἂν σοι τάνδρὸς ἢ προνούστερος ἢ δρᾶν ἀμείνων ἠύρέθη τὰ καίρια;
	Ὀδυσσεύς	ἐγὼ μὲν οὐδέν' οἶδ'· ἐποικτίρω δέ νιν δύστηνον ἔμπας, καίπερ ὄντα δυσμενῆ, ὀθούνεκ' ἄτη συγκατέζευκται κακῆ, 125 οὐδὲν τὸ τούτου μᾶλλον ἢ τοῦμὸν σκοπῶν· ὄρῳ γὰρ ἡμᾶς οὐδὲν ὄντας ἄλλο πλὴν εἶδωλ' ὅσοιπερ ζῶμεν ἢ κούφην σκιάν.
	Ἀθ.	τοιαῦτα τοίνυν εἰσορῶν ὑπέρκοπον μηδὲν ποτ' εἴπησ' αὐτὸς εἰς θεοὺς ἔπος, 130 μηδ' ὄγκον ἄρη μηδέν', εἴ τινος πλέον ἢ χειρὶ βρίθεις ἢ μακροῦ πλοῦτου βάθει.

6. (a) Write out and scan εἶεν ... σε (lines 101–102). Indicate elisions where necessary. [2]
- (b) Describe what Ajax plans for Odysseus before he dies. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (c) Analyse how Sophocles highlights Athena's cruel deception in this extract. Support your answer by quoting the Greek text. [6]

Option E — Women

Extract 7 Euripides, *Iphigenia at Aulis* 1391–1415

Ἴφιγένεια

τί τὸ δίκαιον τοῦτό γε; ἄρ' ἔχοιμ' ἂν ἀντειπεῖν ἔπος;
 κάπ' ἐκεῖν' ἔλθωμεν· οὐ δεῖ τόνδε διὰ μάχης μολεῖν
 πᾶσιν Ἀργείοις γυναικὸς εἶνεκ' οὐδὲ κατθανεῖν.
 εἷς γ' ἀνὴρ κρείσσω γυναικῶν μυρίων ὄραν φάος.
 1395 εἰ βεβούληται δὲ σῶμα τοῦμὸν Ἄρτεμις λαβεῖν,
 ἐμποδῶν γενήσομαι ἄθνητος οὔσα τῇ θεῷ;
 ἀλλ' ἀμήχανον· δίδωμι σῶμα τοῦμὸν Ἑλλάδι.
 θύετ', ἐκπορθεῖτε Τροίαν· ταῦτα γὰρ μνημεῖά μου
 1400 διὰ μακροῦ, καὶ παῖδες οὔτοι καὶ γάμοι καὶ δόξ' ἐμή.
 βαρβάρων δ' Ἑλληνας ἄρχειν εἰκός, ἀλλ' οὐ βαρβάρους,
 μήτηρ, Ἑλλήνων· τὸ μὲν γὰρ δοῦλον, οἱ δ' ἐλεύθεροι.

Χορός

τὸ μὲν σόν, ὦ νεᾶνι, γενναίως ἔχει·
 τὸ τῆς τύχης δὲ καὶ τὸ τῆς θεοῦ νοσεῖ.

Ἀχιλλεύς

Ἀγαμέμνονος παῖ, μακάριόν μέ τις θεῶν
 1405 ἔμελλε θήσειν, εἰ τύχοιμι σῶν γάμων.
 ζηλῶ δὲ σοῦ μὲν Ἑλλάδ', Ἑλλάδος δὲ σέ.
 εὖ γὰρ τόδ' εἶπας ἀξίως τε πατρίδος·
 τὸ θεομαχεῖν γὰρ ἀπολιποῦσ', ὃ σου κρατεῖ,
 1410 ἐξελογίσω τὰ χρηστὰ τὰναγκαῖά τε.
 μᾶλλον δὲ λέκτρων σῶν πόθος μ' ἐσέρχεται
 ἐς τὴν φύσιν βλέψαντα· γενναία γὰρ εἶ.
 ὄρα δ'· ἐγὼ γὰρ βούλομαί σ' εὐεργετεῖν
 λαβεῖν τ' ἐς οἴκους· ἄχθομαί τ', ἴστω Θεέτις,
 1415 εἰ μή σε σώσω Δαναΐδαισι διὰ μάχης
 ἐλθῶν· ἄθρησον· ὁ θάνατος δεινὸν κακόν.

7. (a) κάπ' ... φάος (lines 1392–1394). Outline the reasons that Iphigenia gives for preventing conflict between Achilles and the Greek army. Support your answer by quoting the Greek text. [3]
- (b) Translate ταῦτα ... ἐλεύθεροι (lines 1398–1401). [3]
- (c) Write out and scan τὸ μὲν ... νοσεῖ (lines 1402–1403). Indicate elisions where necessary. [2]
- (d) ἐξελογίσω ... ἐλθῶν (lines 1409–1415). Describe the emotional effect that Iphigenia's noble nature has on Achilles. Support your answer by quoting the Greek text. [2]

Option E — Women

Extract 8 Euripides, *Medea* 267–291

Χορός
 δράσω τάδ'· ἐνδίκως γὰρ ἐκτείση πόσιν,
 Μήδεια. πενθεῖν δ' οὐ σε θαυμάζω τύχας.
 270 ὄρῳ δὲ καὶ Κρέοντα, τῆσδ' ἄνακτα γῆς,
 στείχοντα, καινῶν ἄγγελον βουλευμάτων.

Κρέων
 σὲ τὴν σκυθρωπὸν καὶ πόσει θυμουμένην,
 Μήδει', ἀνεῖπον τῆσδε γῆς ἔξω περᾶν
 φυγάδα, λαβοῦσαν δισσὰ σὺν σαυτῇ τέκνα,
 275 καὶ μὴ τι μέλλειν· ὡς ἐγὼ βραβεὺς λόγου
 τοῦδ' εἰμί, κοῦκ ἄπειμι πρὸς δόμους πάλιν
 πρὶν ἂν σε γαίας τερμόνων ἔξω βάλω.

Μήδεια
 αἰαῖ· πανώλης ἢ τάλαιν' ἀπόλλυμαι·
 ἐχθροὶ γὰρ ἐξιᾶσι πάντα δὴ κάλων,
 280 κοῦκ ἔστιν ἄτης εὐπρόσοιστος ἔκβασις.
 ἐρήσομαι δὲ καὶ κακῶς πάσχουσ' ὅμως·
 τίνος μ' ἔκατι γῆς ἀποστέλλεις, Κρέον;
 Κρέ. δέδοικά σ' (οὐδὲν δεῖ παραμπίσχειν λόγους)
 μὴ μοί τι δράσης παῖδ' ἀνήκεστον κακόν.
 285 συμβάλλεται δὲ πολλὰ τοῦδε δείγματα·
 σοφὴ πέφυκας καὶ κακῶν πολλῶν ἴδρις,
 λυπῆ δὲ λέκτρων ἀνδρὸς ἐστερημένη.
 κλύω δ' ἀπειλεῖν σ', ὡς ἀπαγγέλλουσί μοι,
 τὸν δόντα καὶ γήμαντα καὶ γαμουμένην
 290 δράσειν τι. ταῦτ' οὖν πρὶν παθεῖν φυλάξομαι.
 κρεῖσσον δέ μοι νῦν πρὸς σ' ἀπεχθέσθαι, γύναι,
 ἢ μαλθακισθένθ' ὕστερον μεταστένειν.

8. (a) State the terms of Medea's exile ordered by Creon. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (b) Outline why Creon is afraid that Medea will do some harm. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (c) Analyse how Euripides uses his literary art to highlight Medea's cleverness and power in this extract. [6]

Option G — Barbarians**Extract 9 Herodotus, *The Histories* 2.43**

Ἡρακλέος δὲ περὶ τόνδε τὸν λόγον ἤκουσα, ὅτι εἶη τῶν δωδέκα θεῶν· τοῦ ἑτέρου δὲ περὶ Ἡρακλέος, τὸν Ἕλληνας οἶδασι, οὐδαμῆ Αἰγύπτου ἐδυνάσθην ἀκοῦσαι. καὶ μὴν ὅτι γε οὐ παρ' Ἑλλήνων ἔλαβον τὸ οὖνομα Αἰγύπτιοι τοῦ Ἡρακλέος, ἀλλὰ Ἕλληνας μᾶλλον παρ' Αἰγυπτίων καὶ Ἑλλήνων οὗτοι οἱ θέμενοι τῷ Ἀμφιτρυῶνος γόνῳ τοῦνομα Ἡρακλέα, πολλά μοι καὶ
 5 ἄλλα τεκμήρια ἐστὶ τοῦτο οὕτω ἔχειν, ἐν δὲ καὶ τόδε, ὅτι τε τοῦ Ἡρακλέος τούτου οἱ γονέες ἀμφοτέροι ἦσαν Ἀμφιτρυῶν καὶ Ἀλκμήνη γεγονότες τὸ ἀνέκαθεν ἀπ' Αἰγύπτου, καὶ διότι Αἰγύπτιοι οὔτε Ποσειδέωνος οὔτε Διοσκούρων τὰ οὖνόματα φασὶ εἶδέναι, οὐδέ σφι θεοὶ οὗτοι ἐν τοῖσι ἄλλοισι θεοῖσι ἀποδεδέχεται. καὶ μὴν εἴ γε παρ' Ἑλλήνων ἔλαβον οὖνομά τευ δαίμονος, τούτων οὐκ ἦκιστα ἀλλὰ μάλιστα ἐμελλον μνήμην ἔξιν, εἴ περ καὶ τότε ναυτιλίῃσι ἐχρέωντο
 10 καὶ ἦσαν Ἑλλήνων τινὲς ναυτίλοι, ὡς ἔλπομαί τε καὶ ἐμὴ γνώμη αἰρέει· ὥστε τούτων ἂν καὶ μᾶλλον τῶν θεῶν τὰ οὖνόματα ἐξεπιστέατο Αἰγύπτιοι ἢ τοῦ Ἡρακλέος. ἀλλὰ τις ἀρχαῖος ἐστὶ θεὸς Αἰγυπτίοισι Ἡρακλέης· ὡς δὲ αὐτοὶ λέγουσι, ἕτα ἐστὶ ἑπτακισχίλια καὶ μύρια ἐς Ἄμασιν βασιλεύσαντα, ἐπεῖτε ἐκ τῶν ὀκτῶ θεῶν οἱ δωδέκα θεοὶ ἐγένοντο τῶν Ἡρακλέα ἕνα νομίζουσι.

9. (a) State the specific assertion Herodotus makes about the origin of the name “Herakles”. Support your answer by quoting the Greek text. [3]
- (b) πολλά μοι ... ἀποδεδέχεται (lines 4–8). List the proofs Herodotus has heard that support the Egyptian origin of Herakles. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (c) Translate καὶ μὴν εἴ ... αἰρέει (lines 8–10). [3]
- (d) State when the number of gods changed from eight to twelve according to the Egyptians. Support your answer by quoting the Greek text. [2]

Option G — Barbarians

Extract 10 Euripides, *Medea* 446–464

Ἰάσων
 οὐ νῦν κατεΐδον πρῶτον ἀλλὰ πολλάκις
 τραχεῖαν ὄργην ὡς ἀμήχανον κακόν.
 σοὶ γὰρ παρὸν γῆν τήνδε καὶ δόμους ἔχειν
 κούφως φερούση κρεισσόνων βουλευμάτα,
 450 λόγων ματαίων οὐνεκ' ἐκπεσῆ χθονός.
 κάμοι μὲν οὐδὲν πρᾶγμα· μὴ παύση ποτὲ
 λέγουσ' Ἰάσον' ὡς κάκιστός ἐστ' ἀνήρ.
 ἃ δ' ἐς τυράννους ἐστὶ σοι λελεγμένα,
 455 πᾶν κέρδος ἡγοῦ ζημιουμένη φυγῆ.
 καγὼ μὲν αἰεὶ βασιλέων θυμουμένων
 ὄργας ἀφήρουν καὶ σ' ἐβουλόμην μένειν·
 σὺ δ' οὐκ ἀνίεις μωρίας, λέγουσ' αἰεὶ
 κακῶς τυράννους· τοιγὰρ ἐκπεσῆ χθονός.
 460 ὅμως δὲ κάκ τῶνδ' οὐκ ἀπειρηκῶς φίλοις
 ἦκω, τὸ σὸν δὲ προσκοπούμενος, γύναι,
 ὡς μήτ' ἀχρήμων σὺν τέκνοισιν ἐκπέσης
 μήτ' ἐνδεής του· πόλλ' ἐφέλκεται φυγῆ
 κακὰ ξὺν αὐτῇ· καὶ γὰρ εἰ σύ με στυγεῖς,
 οὐκ ἂν δυναίμην σοὶ κακῶς φρονεῖν ποτε.

10. (a) Write out and scan οὐ νῦν ... κακόν (lines 446–447). Indicate elisions where necessary. [2]
- (b) Describe what behaviour could have allowed Medea to stay in Corinth according to Jason. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (c) Analyse how Euripides highlights Jason's perspective in this extract through his literary art. Support your answer by quoting the Greek text. [6]

Section B

Discuss any **one** of the following prompts. Your answer should demonstrate your understanding of the prescribed authors, knowledge of broader contexts, and critical analysis.

[12]

Option A — Homer

11. Loyalty is a more powerful theme than glory in the *Odyssey*.

Option B — History

12. Hindsight introduces bias in all historical writing.

Option C — Tragedy

13. The moment a character in a play understands the reversal of their fortune—which the audience is already aware of—is the essence of Greek tragedy’s power.

Option E — Women

14. Greek women who do brave deeds are judged by the standards of men.

Option G — Barbarians

15. Whoever thinks that the customs of their own people are the laws of nature is a barbarian.

Disclaimer:

Content used in IB assessments is taken from authentic, third-party sources. The views expressed within them belong to their individual authors and/or publishers and do not necessarily reflect the views of the IB.

References:

- Extract 1** Homer, n.d. *Odyssey Volume II: Books 13-24* (Loeb Classical Library, 105). Trans. A. T. Murray, 1919. [online] Available at: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Hom.+Od.+22&fromdoc=Perseus%3Atext%3A1999.01.0135> [Accessed 7 August 2019].
- Extract 2** Homer, n.d. *Odyssey Volume II: Books 13-24* (Loeb Classical Library, 105). Trans. A. T. Murray, 1919. [online] Available at: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Hom.+Od.+22&fromdoc=Perseus%3Atext%3A1999.01.0135> [Accessed 7 August 2019].
- Extract 3** Thucydides, n.d. *Histoire grecque de Thucydide : accompagnée de la version latine, des variants des 13 manuscrits de la Bibliothèque impériale, d'observations historiques, littéraires et critiques, de specimen de ces manuscrits, de cartes géographiques et d'estampes* by Thucydides; Gail, Jean Baptiste, [online] Available at: <https://archive.org/details/histoiregrecque12thuc/page/134/mode/2up> [Accessed 24 May 2023].
- Extract 4** Thucydides, n.d. *Histoire grecque de Thucydide : accompagnée de la version latine, des variants des 13 manuscrits de la Bibliothèque impériale, d'observations historiques, littéraires et critiques, de specimen de ces manuscrits, de cartes géographiques et d'estampes* by Thucydides; Gail, Jean Baptiste, [online] Available at: <https://archive.org/details/histoiregrecque12thuc/page/82/mode/2up> [Accessed 24 May 2023].
- Extract 5** Sophocles, n.d. *Sophocles. Vol 2: Ajax. Electra. Trachiniae. Philoctetes* (Loeb Classical Library 21). Trans. F. Storr, 1913. [online] Available at: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3Atext%3A1999.01.0193%3Acard%3D865> [Accessed 7 August 2019].
- Extract 6** Sophocles (n.d.). *Sophocles. Vol 2: Ajax. Electra. Trachiniae. Philoctetes.* (Loeb Classical Library 21). Trans. F. Storr, 1913. [online] Available at: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3Atext%3A1999.01.0183%3Acard%3D101> [Accessed 8 August 2019].
- Extract 7** Euripides (n.d.). *Euripides Fabulae. Vol. 3.* Trans. G. Murray, 1913. [online] Available at: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3Atext%3A1999.01.0107%3Acard%3D1374> [Accessed 8 August 2019].
- Extract 8** Euripides (n.d.). *Euripides: Cyclops, Alcestis, Medea* (Loeb Classical Library 12), trans. D. Kovacs. [online] Available at: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3Atext%3A1999.01.0113%3Acard%3D252> [Accessed 8 August 2019].
- Extract 9** Herodotus (n.d.). *Herodotus: The Persian Wars Books 1–2.* (Loeb Classical Library 117). Trans. A. D. Godley, 1920. [online] Available at: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3Atext%3A1999.01.0125%3Abook%3D2%3Achapter%3D43%3Asection%3D4> [Accessed 8 August 2019].
- Extract 10** Euripides (n.d.). *Medea* Elmsley, Peter. 1818 [online] Available at: <https://archive.org/details/medeaeuripides00euri/page/28/mode/2up> [Accessed 24 May 2023].